

LISÄLUKEMISTA

■ Tuore katsaus talouspolitiikkaan EMUssa löytyy kirjasta Kiander, Jaakko & Pekkarinen, Jukka & Vartia, Pentti & Ylä-Anttila, Pekka: Suomi maailmantaloudessa. Uuden ajan talouspolitiikkaa, Edita, 2005. Euroopan unionin talous- ja finanssiministerien Ecofin-neuvoston sivuilta <http://ue.eu.int/emu/fi/index.htm> löytyvät sen keskeiset talouspoliittiset asiakirjat (enimmäkseen) suomen kielellä. Sivulla olevasta valikosta voi valita suomen kielen. Euroopan unionin komission pääsivulta www.europa.eu.int/comm/index_fi.htm pääsee talous- ja rahaliiton osastoon (Economic and Financial Affairs), jonka asiakirjat ovat suurelta osin englanninkielisiä.

■ EU ohjaa kansallista finanssipolitiikkaa lähinnä vakaus- ja kasvusopimuksella (Stability and Growth Pact), jolla on omat sivut osoitteessa <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/s01040.htm>. Samasta osoitteesta pääsee tutustumaan myös talouspolitiikan laajoihin suuntaviivoihin (Broad Economic Policy Guidelines), jotka eivät ole yhtä velvoittavia jäsenmaille kuin vakaus- ja kasvusopimus. Euroopan keskuspankin englanninkielisillä sivuilla www.ecb.int on useita asiakirjoja yms. myös suomeksi. EKP:n suomenkielisiä julkaisuja löytyy myös Suomen Pankin sivuilta www.bof.fi.

■ EMUn kehitystä kriittisesti arvioivista instituutioista mainittakoon Lontoossa sijaitseva CEPR (www.cepr.org), Brysselissä toimiva CEPS (www.ceps.be) ja saksalainen CESifo (www.cesifo-group.de). Ezoneplus-projektissa (www.ezoneplus.org) tutkitaan EMUn mahdollista laajenemista uusiin jäsenmaihin. Painavaa sanottavaa EMUsta on myös Kansainvälisellä valuuttarahastolla, jonka EMU-aineisto aukeaa osoitteesta www.imf.org/external/np/exr/facts/emu.htm, sekä OECD:lla (www.oecd.org), jonka EMU-aineisto löytyy ko. hakusanalla.

Heikki Taimio

Kunnatkin osaavat käyttäytyä

Terve järki sanoo, että kansantuotteen ja elintason noustessa meillä pitäisi olla varaa lisätä julkisia hyvinvointipalveluja. Nyt niiden tuottamisesta vastaavien kuntien johtajat kuitenkin valittavat, että velvoitteita on liikaa ja palvelut on mitoitettava kuntien kantokyvyn mukaan. Mistä oikein on kysymys?

Julkisessa keskustelussa kenelläkään ei näytä olevan kokonaiskuvaa tilanteesta. Sille olisi kuitenkin polttava tarve – ennen kuin mennään tekemään mitään tyhmyyksiä.

Ensinnäkin lienee selvää, ettei valtio ole viime aikoina määrännyt kunnille niin paljon lisävelvoitteita, että selvitäkseen niiden on täytynyt jäädyttää investointinsa, nostaa veroäyriään, velkaantua ja lähteä valtion hätäapulukuulle. Eiköhän kuntien verotuksen alentaminen ole ollut suurin syy niiden talousahdinkoon. Tämä linja päättyy ensi vuonna, kun verotusta keventetään vain valtio.

Elintason noustessa kansalaiset haluavat enemmän ja parempia palveluita. Mielipidemittausten mukaan he ovat myös valmiita käyttämään niihin suu-

remman osan tuloistaan maksamalla korkeampia veroja. Veronkevennyspolitiikka sotii tätä vastaan.

Palvelut tuppavat myös kallistumaan, monestakin syystä ja ilman, että niiden määrää välttämättä lisätään. Siksi palvelutuotannon tehostamista kaivataan kipeästi. Viime vuosina valtio on yrittänyt painostaa kuntia tuottavuustalkoisiin kiristämällä niiden taloutta. Tämä ei ole onnistunut, vaan kunnat ovat reagoineet jäädyttämällä investointinsa ja käyttämällä hyväkseen löysien lakien suomaa mahdollisuutta luis-taa palvelujen laadusta.

Valtio on nyt kääntänyt kelkkaansa ja puuhaa kuntauudistusta, jonka tuloksena olisi oleellisesti nykyistä pienempi määrä kuntia. Ihan ensiksi kannattaisi kuitenkin miettiä, miksi nyt suurimmassa kunnassa monien julkisten palvelujen kustannukset ovat valtakunnan huippua. Huolestuttavinta tässä on se, ettei ole olemassa tutkimuksia, jotka osoittaisivat selkeästi kuntaliitosten tehokkuusedut. Uudet suurkunnat saataisivat käyttäytyä toisin kuin nyt osataan kuvitella. ■